გვიან საბჭოთა პერიოდი რელიგიის პოლიტიკის რამდენიმე ასპექტი- საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიისთვის ტაძრების გადაცემის საკითხი

თინათინ მაგრაქველიძე

სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის მეცნიერებათა და ხელოვნების ფაკულტეტზე რელიგიის კვლევების მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად

პროგრამა: რელიგიის კვლევები

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: სოფო ზვიადაძე, ასოცირებული პროფესორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2021

განაცხადი

როგორც წარმოდგენილი სადისერტაციო ნაშრომის ავტორი ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ, ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული, ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

თინათინ მაგრაქველიძე

25.06.2021

აბსტრაქტი

წინამდებარე ნაშრომში, სათაურით „ გვიან საბჭოთა რელიგიის პოლიტიკის რამდენიმე ასპექტი- საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიისთვის ტაძრების გადაცემის საკითხი“ განხილულია 1980-იანი წლების ბოლოს საქართველოს მართლმადიდებელი საპატრიარქოსთვის ეკლესია-მონასტრების გადაცემის ტენდენცია.

საბჭოთა რელიგიური პოლიტიკის ანალიზი და მისი კრიტიკული გადააზრება მნიშვნელოვანი და აქტუალურია, რადგან პოსტ-საბჭოთა სივრცეში რელიგიურმა ინსტიტუციებმა შეიძინეს განსხვავებული როლი და ფუნქცია. შეიძლება ჩაითვალოს, რომ დღემდე ლეგიტიმურია შეკითხვა - როგორ იცვლებოდა საბჭოთა კავშირის რელიგიური პოლიტიკა და როგორი გავლენა ჰქონდა მას ეკლესიის, როგორც ინსტიტუციის ჩამოყალიბებაზე.

ნაშრომის მიზანია აღწეროს კონტექსტის გათვალისწინებით აღწეროს როგორ იცვლება საბჭოთა კავშირის რელიგიის პოლიტიკა 1980-იანი წლების ბოლოს, საარქივო დოკუმენტებზე დაყრდნობით, გაანალიზოს ტაძრების გადაცემის საკითხი. კვლევა მოგვცემს შესაძლებლობას დავინახოთ ამ პროცესში რამდენიმე აქტორის განსხვავებული ფუნქცია და როლი. ნაშრომი პასუხობს კითხვას თუ რა ცვლადები ახდენს გავლენას და რატომ იცვლება რელიგიის პოლიტიკა დათბობის პერიოდში? როგორი არის ტაძრების გადაცემის პროცედურული და შინაარსობრივი ნაწილი? როგორ შეიძლება ავხსნათ საბჭოთა რელიგიის პოლიტიკის კონკრეტული ასპექტი- ტაძრების გადაცემის მაგალითზე დაყრდნობით?

მეთოდოლოგიურად ნაშრომი მოიაზრება თვისობრივი კვლევის კატეგორიაში,ნაშრომში გამოყენებულია რელიგიის კვლევის თანამედროვე მიდგომა, რაც მოიცავს საკვლევად შერჩეული თემის შესახებ არსებული დოკუმენტური თუ სხვა სახის წერილობითი წყაროების - საარქივო დოკუმენტების ანალიზს.

საკვანძო სიტყვები: საბჭოთა კავშირი, რელიგია, საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესია, პოლიტიკა.

Abstract

The title of this paper, entitled "Several Aspects of the Policy of the Late Soviet Religion - The Issue of Transferring Temples to the Georgian Orthodox Church" discusses the tendency of transferring churches and monasteries to the Georgian Orthodox Patriarchate in the late 1980s.

The analysis of Soviet religious policy and its critical rethinking is important and relevant as religious institutions have acquired different roles and functions in the post-Soviet space. It can be considered that the question is still legitimate - how did the religious policy of the Soviet Union change and what influence did it have on the formation of the church as an institution.

The aim of the paper is to describe in context the how the Soviet Union's religious policy changed in the late 1980s, analyzing the issue of the transfer of temples based on archival documents. Research will enable us to see the different functions and roles of several actors in this process. The paper answers the question of what variables influence and why does the policy of religion change during the warming period? What is the procedural and substantive part of the transfer of the temples? How can we explain a specific aspect of the policy of the Soviet religion - based on the example of the transfer of temples?

Methodologically, the paper is considered in the category of qualitative research, and at the same time is a case study method. The paper uses a modern approach to the study of religion, which includes the analysis of existing documentary or other written sources on the topic selected for research - archival documents.

Keywords: Soviet Union, religion, Georgian Orthodox Church, politics.

მადლობა

მადლობას ვუხდი ჩემი სამაგისტრო ნაშრომის სამეცნიერო ხელმძღვანელს, ილიას უნივერსიტეტის ასოცირებულ პროფესორს, რელიგიის კვლევების პროგრამის ხელმძღვანელა ქალბატონ სოფო ზვიადაძეს სამაგისტრო ნაშრომის საკვლევი თემატიკისა და მეთოდოლოგიის შერჩევისათვის; წერის პროცესში მიღებული პროფესიული დახმარებისა და რჩევებისთვის; ასევე მადლობა კონრად ადენაუერის ფონდს სტიპენდიისთვის, რომლის ფარგლებში შევძელი კვლევის მნიშვნელოვანი ნაწილის დასრულება.